

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

ročník 24
november 2014
cena 0,60 EUR

11

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

Paradoxy života

Život prináša rozličné paradoxy. Vojtech Ottmar (1945) sa za kritiku komunistickej verchušky v roku 1984 dostal na dva roky do ilavského väzenia. Jeho strýko z matkinej strany bol za prevádzanie kňazov a rehoľníkov odsúdený na 24 rokov väzenia. Gottwald zariadil „iba“ 12 rokov. Lebo jeho matka bola sestrou maďarského komunistického premiéra a revolucionára Imre Nagya.

NÁŠ ROZHOVOR

Narodili ste sa teda do rodiny, ktorá mala ku komunistom blízko. Či nie?

No, veľmi blízko nie, lebo rodičia boli veriaci katolíci a to sa s komunistickou ideológiou nezlúčovalo. Sám som chodil na náboženstvo, čo mi už v tom čase začalo písať kádrový posudok. Rodičia mali v centre Trnavy obchod s potravinami. Keď som sa narodil, kosila deti horúčka. K nám chodil nakupovať nemecký doktor

Vojtech Ottmar počas diskusie na seminári v Smoleniciach.

Foto Vlastimil Morávek

a bol rád, že sa mal s kým porozprávať v jeho materinskom jazyku. Mama hovorila slovensky, maďarsky aj nemecky. A tento nemecký nacistami zachránil život.

Čo vám najviac utkvelo v pamäti z obdobia detstva?

Rok 1956. V Maďarsku vypukla

revolúcia a naša domácnosť stíchla. Babička z matkinej strany bola sestrou Imre Nagya, ktorého v Maďarsku popravili. On vyhlásil samostatnosť Maďarska aj vystúpenie štátu z Varšavskej zmluvy.

Pokračovanie na 10. strane

V čísle

Anton Malacký
Boli sme živé štíty proti tyranii 2
Eva Zelenayová
Reštart komunistov 3
Rezolúcia INTERASSO 4

Zákon nemyslel na rodinu 5
Arpád Tarnóczy
Naučil som sa hovoriť s Bohom 6-7

Peter Mulík
Slovo o štáte a totalite 8
Ján Litecký Šveda
Roky rozhodnutia 9

Vojtech Ottmar
Jules Verne neposlúžil štB 12
Anton Semeš
Nie sme tu odvěra 13
Autentický dokument 16

Boli sme živé štíty proti tyranii

Sedemnásteho novembra si pripomenieme jubilejné 25. výročie Dňa boja za slobodu a demokraciu. Kultúra spomienok na obete komunizmu sa nemá obmedzovať iba na zdôrazňovanie brutalít, ktorými sa komunistická totalita vyvrátila na svojich odporcoch.

Súhlasím – ale lepšie povedané – súhlasil by som, keby sa na ne aspoň nezabúdalo. Dnes sa často hovorí o terorizme. Spomína sa, ako keby bol výplodom posledných desaťročí, a u nás nikdy nebol aktuálny. Priam cítim čo by na to povedali obeť, ktorých mená sú na tabuliach nášho pamätníka na bratislavskom cintoríne vo Vrakuni. Určite by sa rozhorčene pýtali – to máte takú krátku pamäť? Alebo sa už naozaj nepamätáte na teror, ktorý sa u nás šíril hneď po vojne? Otázka by ďalej znela: Spôsob ako likvidácia nás politických väzňov nebol teror? Vešali, trýznili a mučili nás len preto, aby do radov občanov vnášali strach, neistotu. Ich hlavným cieľom bolo čo najúčinnnejšie lámať odpor, kladený proti novým poriadkom, ktoré násilne presadzovali komunisti. Sovietsky politický systém nám bol nanucovaný ako ideál, ako to najlepšie k čomu sa ľudstvo mohlo kedy dopracovať, ako niečo voči čomu sa mohli

Anton Malacký

vzprieť iba zločinci. Ak sme sa vzopreli, dôsledky boli na svete. Dlhoročné väzenie, ponižovanie, prenasledovanie rodinných príslušníkov.

Dosť často sa stretávam s otázkou, prečo sa dnes tak málo hovorí o počiatkoch ľudovodemokratického zriadenia a prečo sa v našej krajine tak dlho zamlčovali obeť z obdobia komunizmu? Po roku 1948 sa demokratické princípy na Slovensku prestali rešpektovať a nastúpil politický, resp. štátny teror. Vyžiadal si veľké množstvo obetí.

Vyššie sedemdesiatdva tisíc súdnych rehabilitácií na Slovensku, ktoré boli

vydané po roku 1989 sa najviac týkalo trestov vyrieknutých práve v období päťdesiatych rokov.

Svedectvá, ktoré vidno z údajov na čiernych tabuliach pamätníka vo Vrakuni to síce naznačujú, ale nie sú vyčerpávajúce.

Všetky svedectvá o obetiach nie sú doteraz spracované. Je úlohou Ústavu pamäti národa Slovenskej republiky, aby sa týmto problémom zaoberal intenzívnejšie, pretože sa pomaly začíname vyrovnávať so skutočnosťou, že už dnes sa sotva dajú odhaliť všetky zákulisné vplyvy, ktoré viedli k tragédiám v päťdesiatych rokoch minulého storočia. Už aj názov našej organizácie Zväz protikomunistického odboja mnohých občanov dráždi, nehovoriac o oficiálnych historikoch, ktorí spochybňujú či vôbec protikomunistický odboj existoval. Nebudem s nimi polemizovať, ale konštatujem, že nesvedčí o ich úrovni a erudícii, ak nevedia pochopiť, že náš boj sme viedli a dokázateľne vyhrávali nenásilnými prostriedkami. Vlastným utrpením. Nebojovali sme iba proti ideologickým odporcom, ale aj proti pôsobeniu rafinovaných zložiek ŠtB a siete konfidentov. Slovenský protikomunistický odboj vynikal tým, že sa vyhýbal násiliu a bol

Deň boja za slobodu a demokraciu na bratislavskom cintoríne Ružinov.

Foto Vlastimil Morávek

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja • **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová • **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Peter Mulík, Ivan A. Petránský, Jozef Rydlo a Eva Zelenayová • **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 • **Telefón:** 02-5263 8156 • **Fax:** 02-5296 4610 • **e-mail:** info@pv-zpko.sk www.pv-zpko.sk • **IČO:** 00679879 • **Cena jedného výtlačku:** 0,60 EUR • **Celoročné predplatné:** 7 EUR • **Predplatné pre zahraničných abonentov:** 45 USD vrátane poštovného. • **Číslo účtu v Sberbank Slovensko:** 4000128109/3100 • **EV:** 3851/09 • **Tlač:** ART&PRESS, s.r.o. • **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** • **ISSN:** 1338-404X • **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov. Nemusia byť totožné so stanoviskom redakcie.

Eufória Novembra 1989 v Bratislave.

Foto archív

schopný čeliť veľkému počtu zákerností rôznych komunistických bezpečnostných zložiek. V najhorších obdobiach štátneho teroru veľa občanov opustilo republiku, aby sa udržali na slobode.

Zásluhu na odboji majú aj tí politickí väzni, ktorých mená na tabuliach nevidno. Taktiež chýbajú mená tých, ktorí boli odvečení do sovietskych gulagov. Sú ich tisíce, ktorí sa z týchto táborov nevrátili.

Štatút protikomunistického odboja je podložený zákonom č.219/2006 Z.z. Veľa som naznačil a upozorňujem, že

na Slovensku sú aktivity protikomunistického odboja spoločnosťou zaznávané. Chcem veriť, že pri spomienke 17. novembra 2014 pri pamätníku popravených a umučených politických väzňov na cintoríne vo Vrakuni si uvedomíme čo znamená pre nás sloboda, za ktorú sme my, politickí väzni, veľa vytrpeli. Mnohí položili svoje životy. Chcem tiež veriť, že i politická scéna pochopí, že máme zásluhu na zvrnutí komunistickej tyranie.

Anton Malacký
podpredsa PV ZPKO

Pozvánka

Predsedsníctvo PV ZPKO pozýva všetkých svojich členov a sympatizantov na pietnu spomienku pri príležitosti 25. výročia Dňa boja za slobodu a demokraciu. Uskutoční sa v pondelok 17. novembra o 11.00 h v Bratislave na cintoríne vo Vrakuni (bývalý Ružinovský cintorín) pri ústrednom pamätníku obetiam komunizmu.

Reštart komunistov

Spomínam si na jednu príhodu z redakčnej porady v Sme ne. Konali sa každý deň a ich súčasťou bolo hodnotenie článkov v denníku. Museli sme to robiť všetci redaktori, bez ohľadu na to, na akom oddelení sme pracovali, či sme boli členmi strany alebo nie. Po jednom hodnotení článku, v ktorom sa autor kriticky vyjadroval o pomeroch vo fabrike nastala diskusia. Viacerí kolegovia sa prikláňali k názoru, že autor preháňa. Poznamenala som, že realita je ešte drsnejšia. Na to jedna súdružka z vedenia redakcie zareagovala – ak je to pravda, tak nás, komunistov, budú za to vešať na kandelábre.

Onedlho bolo po prvých slobodných voľbách a súdružka sa stala poslankyňou parlamentu. V Pravde bojovala proti stúpencom samostatného slovenského štátu. „Najsmutnejšie na

veci je, že bojovníci sú naozaj úprimne presvedčení o svojom správnom smerovaní. Uverili. Sú oporou politickej diktatúry z presvedčenia, nie konjunktúry“, napísala v Pravde na začiatku roku 1996.

SLOVO SVEDECTVA

V ostatnom období vystrašila verejnosť Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv, ktorá vo svojej podstate popiera ľudskú prirodzenosť a útočí na zachovanie ľudského rodu. Mnohé organizácie sa ozvali proti tomuto dokumentu, aj predseda PV ZPKO Árpád Tarnóczy. Mohutným nie proti úsiliu deštruovať rodinu je petícia podpísaná vyše 400 tisíc signatármi.

Zmienaná súdružka sa etablovala medzi poradcov premiéra a na protestný list voči Stratégii Tarnóczymu cynicky odpísala, že „Celoštátna stra-

tégia ochrany a podpory ľudských práv je dokument, ktorý Slovenskú republiku potvrdí v civilizačnom priestore Európy ako plnohodnotného člena, z čoho – predpokladám – máte aj Vy radosť.“ Ak by mal, zrejme by neprotestoval, veľí logika uvažovania.

V novembri si pripomíname Deň boja za slobodu a demokraciu. Z mojej generácie vysokopostaveným členom strany v Smene priniesla nežná revolúcia ďalší kariérny rast a nie kandelábre. Súdružka je dnes poradkyňou premiéra a ďalší redaktor, syn vedúceho oddelenia kultúry ÚV KSS sa stal veľvyslancom v jednej európskej krajine. Politickí väzni komunistického režimu žijú na okraji spoločnosti. Akoby ani nebolo 17. novembra 1989. Čo sa teda za 25 rokov od nadobudnutia slobody zmenilo?

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Medzinárodná asociácia bývalých politických väzňov a obetí komunizmu zastúpená 13 republikovými organizáciami prijala na 21. kongrese INTERASSO 21. – 24. augusta 2014 v Bukurešti nasledujúcu rezolúciu

REZOLÚCIA
za oživenie spomienky
a pamäti obetiam komunizmu

Preambula

Dvadsaťpäť rokov po páde komunizmu musíme konštatovať pretrvávajúcu ideologickú roztrieštenosť v Európe. Napriek zločineckému charakteru komunistickej ideológie, ktorý je doložený aj počtom obetí, sa v Európe nepodarilo zvládnuť túto kapitolu najnovších dejín. Preto vyjadrujeme želanie, aby proces vyrovnávania sa s komunizmom pokračoval, zvlášť pomocou vzdelávacích programov a demokratickou politikou spomínania a pamäte.

Zásadné odsúdenie totalitných ideológií musí prebiehať v rámci politiky pamäte a spomienky. No s počudovaním musíme konštatovať, že pamätníky pre obeť komunizmu nie sú ani vo všetkých našich členských krajinách, čo platí napríklad pre Moldavsko, Rumunsko a Nemecko. V Nemecku, ktoré bolo poznačené dokonca dvomi totalitnými systémami, sa už roky vedú diskusie o centrálnom pamätníku pre obeť komunistického násillia bez toho, aby sa prijalo nejaké definitívne politické rozhodnutie. Národné pamätníky však nevyhnutne potrebujeme v mnohých európskych štátoch na zásadné vyrovnanie sa s komunizmom.

S pobúrením sme zobrali na vedomie tlačovú správu, že virtuálna rekonštrukcia skartovaných a potra-

Delegáti 21. kongresu INTERASSO v Bukurešti.

Foto archív

ných spisov tajnej služby NDR je ohrozená z finančných dôvodov. Tieto spisy sú dokumentmi o dôkladnom a podrobnom sledovaní občanov NDR a o následných represiiach. Pomocou špeciálne pre ten účel vyvinutého softwaru by bolo možné milióny útržkov dať digitálne dokopy. INTERASSO požaduje, aby pokračujúca rekonštrukcia týchto spisov bola finančne zabezpečená, pretože to je jediná možnosť pre postihnutých domôcť sa práva na objasnenie, rehabilitáciu a odškodnenie. INTERASSO ponúka svoju spoluprácu pri sledovaní tohto procesu, ktorý prebieha na Frauenhofer Institut a upozorňuje, že táto práca má význam aj za hranicami Nemecka.

Požiadavky

Na základe podkladov pre 21. kongres, správ jednotlivých zúčastnených krajín a následnej diskusie vyslovuje INTERASSO tieto požiadavky:

Parlamentnému zhromaždeniu Rady Európy, príslušným medziná-

rodným organizáciám ako aj osobitnému spravodajcovi OSN:

- verejne odsúdiť komunizmus a pracovať na spoločnej európskej kultúre pamäti.

Národným vládam a zodpovedným inštitúciám:

- verejne odsúdiť komunizmus a dať tomu výraz vo forme národných pamätníkov,
- prijať také opatrenia vo vzdelávacom procese, ktoré budú poukazovať na nebezpečenstvo totalitných ideológií, medzi inými aj na komunizmus,
- zabezpečiť stále financovanie rekonštrukcie spisov Stasi, aby postihnutí mali právo na rehabilitáciu a odškodnenie.

Európskej spoločnosti:

- aktívne spolupracovať na prijatí takých opatrení, ktoré prispievajú k objasneniu priebehu komunistického prenasledovania a podporovať iniciatívy pri budovaní pamätníkov pre obeť.

AKTIVITY PREDSEDNÍCTA PV ZPKO

■ **Podpredseda PV ZPKO Anton Malacký** sa 2. októbra zúčastnil rokovania v Ústave pamäti národa SR s organizáciami, ktoré prejavili záujem o zlúčenie na základe platforiem. Bolo to už druhé stretnutie a na ďalšej spolupráci sa dohodli len PV ZPKO III. odboj s KPVS.

■ **Predsedníctvo konštatovalo, že pozvánky** na pietnu spomienku 17. novembra sú v tlači a rozoslané budú tri týždne pred termínom akcie.

■ **Podpredsedníčka PV ZPKO Anna Fodorová** vypracovala príkaz predsedu organizácie na vykonanie inventarizácie hospodárskych prostriedkov k 31.12.2014. Všetkým organizáciám bude odoslaný vrátane inventarizačných zoznamov k 31. 12. 2012 v 42. týždni roka.

■ **Ing. Ján Litecký Šveda** bol poverený získaním pracovníčky-účtovníčky z Bratislavy pre potreby organizácie. Ak sa nenájde fyzická osoba na

účtovnícke práce, predsedníctvo bude hľadať účtovnú firmu.

■ **Podpredsedníčka PV ZPKO Anna Fodorová** bola poverená vyriešením vykurovania kancelárskych priestorov PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici.

■ **Podpredseda PV ZPKO Anton Malacký** poskytne Predsedníctvu PV ZPKO informáciu, v akom stave je vydanie knihy o politických väzňoch, ktorej autorom je profesor R. Letz.

Zákon nemyslel na rodiny

Podmienky priznania postavenia účastníka protikomunistického odboja určil zákon č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji zo dňa 16. marca 2006. Zákon nadobudol účinnosť od 1. júna 2006 a vymedzil ÚPN úlohu rozhodovať o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja in memoriam. Situácia sa zásadne zmenila prijatím zákona č. 58/2009 Z.z. zo 6.2.2009, ktorý zmenil a doplnil dovtedajšie zákony a nadobudol platnosť 1. apríla 2009. Vytvoril štatút veterána protikomunistického odboja, na základe ktorého Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia poskytuje rekreačnú a kúpeľnú starostlivosť podobne ako vojnovým veteránom. Podľa doterajších zákonov si však nemôžu tieto výhody uplatňovať deti a vdovci po politických väznoch, ktorí boli komunistickým režimom perzekvovaní.

PV ZPKO v tomto smere vyvíja iniciatívy, aby došlo k náprave krívdy spôsobených komunizmom, ale parlament zatiaľ neprejavil toľko politickej vôle, aby sa touto témou seriózne zaoberal. Niektorí naši členovia sa preto obracajú aj na ÚPN SR, aby konal v ich prospech. **Predsedníčka regionálnej pobočky PV ZPKO v Žiari nad Hronom Margita Zimánová napríklad v liste predsedovi Správnej rady ÚPN Ondrejovi Krajňákovi zo 4.7.2014 uvádza:**

„Našej organizácii PV ZPKO sa podarilo presadiť zákon o III. odboji. Tí politickí väzni, ktorí boli rehabilitovaní a vypí-

sali tlačivo o III. odboji dostali preukaz veterána a majú nárok na kúpeľnú liečbu zdarma. Na republikovej rade PV ZPKO 30. júna 2014 v Žiline sa hovorilo o výhodách pre politických väzňov v III. odboji. Nie všetci prítomní o tomto vedeli. Preto to bude zverejnené v časopise Svedectvo (bolo v čísle 7/8, pozn. red.).

Ja ako dieťa po obidvoch politických väznoch – rodičoch (otec bol popravený 28.3.1953 na Pankráci v Prahe a mama bola odsúdená na doživotie) som sa spýtala, že či aj my, vdovy a deti sa môžeme prihlásiť do III. odboja, aby sme sa aj my mohli dostať do kúpeľov, lebo sme veľmi trpeli v období neslobody. Bolo nám povedané, že na deti a vdovy -manželky sa to nevzťahuje. Počas totality sme mali neradosť detstvo, ubližovali nám, posmievali sa nám, žiadna škola, iba lopata.

Chcem požiadať a poprosiť Správnu radu ÚPN, aby sa zamyslela nad mojou žiadosťou a podala dodatok k III. odboju aj pre deti a vdovy po politických väznoch, ktorí boli rehabilitovaní.

Neviem, čím to je u nás na Slovensku, že sa musíme dožadovať my, deti a vdovy o to, čo nám právom patrí. Bude to 25 rokov čo žijeme v demokracii, ale vôbec si nemôžeme povedať, že sme právny štát. Všetci politici na nás zabúdajú a nechcú s nami nič mať. Politickí väzni nekradli, nezabíjali, ale iba chceli žiť v slobodnom štáte.“

(ez)

Pod väzenským múrom...

Pod múrom ilavského väzenia, pri pamätných tabuliach na politických väzňov, si 6. októbra členovia regionálnej pobočky PV ZPKO Ilava – Považská Bystrica uctili obeť komunizmu. Pietnu spomienku zorganizovala regionálna pobočka v spolupráci s regionálnou organizáciou v Trenčíne.

Pracovníčka Mestského úradu v Ilave pani Riecka otvorila podujatie pôsobivou básňou J. Maršálka „Z hlbiny“. Po položení vencov sa prítomným prihovarila predsedníčka regionálnej pobočky Hedviga Slivková a členka výboru pani Jancová prečítala Vyhlásenie PV ZPKO k nedemokratickému presadzovaniu cieľov LBGTI komunit zaslané ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí SR M. Lajčákovi. Záverečnou modlitbou

za zomrelých politických väzňov sa pietna spomienka skončila.

Jej účastníci sa však presunuli k pamätníku otca národa Andreja Hlinku, kde položili kyticu kvetov. Významné 150. výročie narodenia tohto veľikána národa sa stalo príležitosťou

pripomenúť si jeho zásluhu o práva Slovákov a Slovensko i tragickú udalosť v Černoveji. Prítomní si vypočuli báseň T. Križku „Križ“ a v priestoroch regionálnej pobočky diskutovali o aktuálnych otázkach.

(hs)

Naučil som sa hovoriť s Bohom

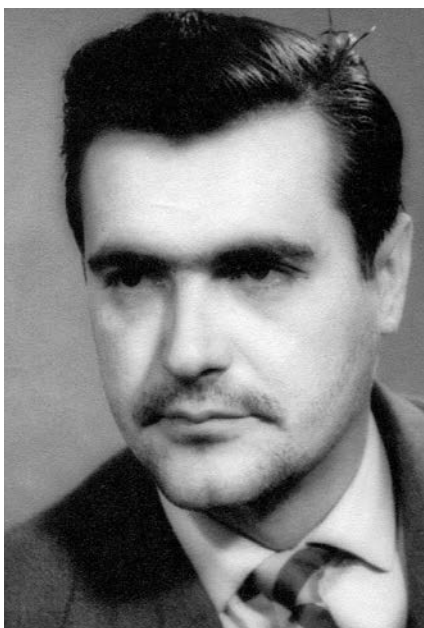
Dokončenie z minulého čísla

V novembrovom čísle sa nám stretli rozhovory s dvoma respondentmi s odlišnou minulosťou politického väzňa. Venovali sme im väčší priestor než zvyčajne, iste čitateľ pochopí prečo. Predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy je predstaviteľom starej šľachtickej konzervatívnej rodiny, rodina Vojtecha Ottmara nesie v sebe étos túžby po spravodlivosti v spoločnosti, bez ohľadu na spoločenské pomery. Jeden aj druhý predstavujú obraz Slovenska.

Veď ste aj boli vo väzení, nie?

Áno, v Litoměřiciach. Keď sa potvrdilo, akí sme mladí, tak nám zmenili tresty, bratovi z osem rokov na osem mesiacov a mne zo šesť rokov na šesť mesiacov. Rozhodol o tom Krajský súd v Ústí nad Labem 2. februára 1950. Takže dva roky po nastolení Víťazného februára obžaloba tvrdila, že som dlhé roky spolupracoval s cudzími mocnosťami proti záujmom ľudovej demokracie! Boli sme jednoducho nežiaduci. Takéto posudky prišli na nás zo všetkých inštitúcií v mieste bydliska. Tak sa začala moja púť väzňa.

Aké spomienky vám zostali na toto obdobie?

Po návrate z väzenia. Foto archív

Chodili sme robiť do Terezína a podľa toho, čo nám hovorili domáci, mali sme horšie podmienky, než naši predchodcovia za vojny. Robili sme v čižkovických cementárňach, kde nejaký zlepšovateľ podal návrh, že vrecovať sa dá aj horúci cement, že veď basisti to ponosia. A my sme nosili až nám koža z chrbta odišla. Najlepšia robota bola vo viniciach. Boli sme na zdravom vzduchu, striekali sme vinič Gesarolom bez akýchkoľvek ochranných pomôcok. Či fúkal vietor alebo bolo bezvetrie,

na našom zdraví nikomu nezáležalo. Iba kuchárky nám robili radosť. Lutovali nás, že tak ťažko robíme a vykrmovali nás marhuľovými knedlíkmi.

Z Litoměříc vás po pol roku pustili domov?

Nie, preložili ma do Jáchymova. A nikto mi nevysvetlil, či platí trest 6 rokov, alebo 6 mesiacov. Zaujímavé, že to nevedela ani väzenská administratíva. Rátali teda so mnou ako s perspektívnou pracovnou silou, ibaže ja som tam po piatich šichtách odpadol. Pracovali sme poležiačky a kopali smolenec. Zistili mi vodu v boku a mal som jej toľko, že mi zalievalo srdce a strácal som orientáciu. Nedokázal som sa postaviť a stáť. A zasa ma zbili, lebo si mysleli, že simulujem. Nakoniec som sa dostal do nemocnice a keď zistili, čo mi je, tak ma vrátili späť do Litoměříc. Keď kapitán Chovaneček videl, že som sa vrátil, rozčúlený si ma zobral do takej malej miestnosti s úzkym stolom. Nohy mi priviazal o zadné nohy stola, ruky o predné a pendrekom ma tak zbil, že keď ma doniesli na celu, bol som v bezvedomí. Modrý som bol od hlavy až po päty. Strčili ma na celu, kde pod omietkou bolo plno ploštíc. Keď zhasli svetlo, pokryli celý môj zakrvavený chrbát. Kričal som, nemohol som sa ani hnúť, a ten bachar iba do okienka zareval, ticho tam.

Koľkí ste boli na cele?

Ôsmi. Po pol roku, keď som sa vrátil domov, odhalili našu protištátnu skupinu. Spočiatku som jej šéfoval, ale keď ma zatkli, prevzal líderstvo Martin Hagara. Zasa boli Vianoce, tak sme rozniesli nejaké letáky. Vianočný pozdrav Slovákom, ktorí bojujú proti komunizmu. Jeden z chlapcov sa doma priznal, tak nás pochytili a zavreli. Akurát na Božie narodenie. Práve sme sa pomodlili a chcel som začať jesť, keď sa otvorili dvere a v nich žandár a dvaja muži v dlhých kožených kabátoch. Povedali, pôjdeš s nami. Vstal som a spýtal som sa, čo si mám zobrať. No,

Oslava šesťdesiatky na bojníckom zámku.

Foto archív

Vzadu otec Arpáda Anton so sestrou, barónkou Teréziou. Vpredu jeho stará mama, grófka Mária Tarnóczy – Majthényi.

Foto archív

vonku je zima, zober si kabát. Tak som si zobral kabát, a čo ešte? Nič inšie nepotrebuješ.

Takže znovu vás zatkli?

Znovu. Dostal som sa do Nitry na Štátnu bezpečnosť. Tak to len bolo cvičenie a hlavným režisérom bol náčelník Filan. Bol krajským náčelníkom ŠtB v Nitre. Iba raz som ho videl, lebo ďalšie tri mesiace som väčšinou nevidel cez opuchnuté, krvavé oči. Ležal som zbitý v akejsi betónovej kúpeľni s hladkým cementovým poterom. Filan ma nohou otočil na chrbát a cez zuby precedil: To je ten mladý gróf? Vtedy som ho videl prvý a posledný raz naživo, potom už len na fotografiách v Ústave pamäti národa. Chlapcov Štátny súd v Bratislave odsúdil a moje papiere prehadzovali a nevedeli, čo s nimi. Obžaloba totiž tvrdila, že vtedy a vtedy sme tlačili letáky, zbierali zbrane, robili sabotáž, chceli sme prepadnúť a zastreliť komunistických funkcionárov, ale uvádzané dátumy nesedeli. V tom čase som preukázateľne sedel vo väzení. Po štyroch mesiacoch vyšetrovania jeden eštebák, ktorý pochádzal z vedľajšej dediny, prišiel po

mňa a povedal mi, pôjdeš so mnou. Nenasadil mi železka, obliekol som si zavšivavený a zabíšený civil. Veď ma takmer 4 mesiace nechali v jednej bielizni, zavšivaveného, s blchami, ploščicami. Aj takto dokázali týrať ľudí. Ani neviem, ako som sa postavil na nohy, keď som sa nedokázal doplažiť ani na postel. Chodidlá mi stále hnislali, pod kožou sa tvorili biele červíky. Preto som si tú kožu strhával.

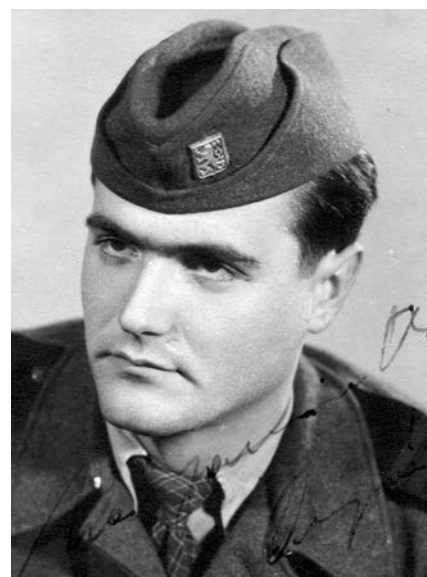
A v takom stave ste mali odísť z väzenia?

Áno. Zobral ma do vlaku, ale nesadol si vedľa mňa. V Novákoch sme vystúpili, ja som išiel vpredu, on za mnou. Báľ som sa, že ma akože na úteku zastrelí. Práve išla procesia okolo kostola a ja som sa na konci radu k nim pridal. Najprv sa obzreli tí, čo boli predomnou a nakoniec ešte aj miništrant a pán farár. Procesia zabočila do kostola a my sme išli ďalej po ceste. No a odrazu mi hovorí, ja mám ešte čas, idem do krčmy a ty choď domov. Takto, bez papierov, že som bol zavretý.

Dnes žijeme v slobodnej demokratickej krajine. Ste spokojný?

Nemôžem si pomôcť, ale stále viac sa presviedčam, že naša spoločnosť dosiaľ nenašla pôdu, na ktorej by jednoznačne dostala prednosť pravda, česť, solidarita, radosť z toho, že sa niekomu darí. Aby prestala závišť, ktorá už prerástla do štádia nenávisti. Som veľmi sklamaný z celkového politického vývoja a teda aj z kvality a voľby ľudských hodnôt, ktoré sa teraz prezentujú. Ak niekto chce skutočne tomuto národu urobiť dobre, tak sa vždy nájdu janičiari, ktorí z neho urobia pôvodcu všetkého zla. A mocný tohto sveta potrebujú urobiť z ľudí malých robotíkov, ktorí sa budú tešiť z toho, že sú syti, oblečení, a že môžu vidieť nejaké porno alebo sa zabávať na nejakej Pohode. Žiadne iné hodnoty nemajú mať pre nás cenu. Od detstva som bol vychovaný ako rímskokatolík, veriaci človek. Naozaj som sa naučil hovoriť s Bohom, alebo ak chcete, modliť sa. Tie tri mesiace na samotke nebolo komu povedať, že ma niečo bolí, že mi je smutno, že by som rád videl mamičku. Otecka som nepoznal, osirel som, keď som mal rok. Jednoducho ešte stále v kútiku duše verím, že nie je možné, aby tento stav zostal trvalý. Rád by som sa toho dožil i keď pravdepodobnosť je veľmi malá, že sa táto krásna krajina - Slovensko - stane obývateľná pre krásnych a dobrých ľudí.

Eva Zelenayová

Počas vojenskej služby v PTP.

Foto archív

Slovo o štáte a totalite

Človek so svojimi každodennými potrebami sa málokedy zamýšľa nad príčinami spoločenských zmien, nad zmyslom dejín, ba často nerozmýšľa ani o zmysle svojho vlastného života. V zrýchlennom tempe života je natoľko sústredený na riešenie detailných problémov a úloh, že postupne stratí schopnosť nadhľadu. Horšie je, ak túto schopnosť stratia aj historici, politologovia, publicisti a žurnalisti. Od týchto sa očakáva, že budú mať nielen vycibrenú schopnosť nadhľadu na dianie okolo seba, ale aj vlohy urobiť si reflexiu minulosti. Skúsme si urobiť malú sondu do príčin a pôvodu moderných diktatúr a totalitných systémov 20. storočia.

Považujeme sa za dedičov anticko – kresťanskej civilizácie. K nášmu dedičstvu patrí demokracia gréckej polis, grécka filozofia, rímske právo, evanjelium, kresťanská antropológia, ale aj cirkev, v konkurencii s ktorou sa zrodil model európskeho štátu. Teocentrický charakter všetkých veľkých svetových civilizácií vystriedali antropocentrické koncepcie humanity, ľudských a občianskych práv, kde už nebolo miesta pre autoritu „zhora“. To postupne viedlo aj k strate zmyslu pre autoritu. Tisícročia doznievajúci patriarchalizmus, prejavujúci sa uctievaním Boha, posvätnou úctou k panovníkovi, úctou a poslušnosťou k otcovi a predstavenému sa v posledných dvoch storočiach stráca. Sankcie vyplývajúce z práva nestačia nahradiť stratu strachu pred nadprirodzenou sankciou – pred Božím trestom. V procese takejto duchovnej instability sa zrodili parlamentné demokracie.

Ľudská spoločnosť je živý organizmus so svojim vlastným vedomím. Na určité podnety reaguje vedome a na iné intuitívne. Jednou z týchto viac intuitívnych ako vedomých reakcií spoločnosti je správanie más v čase vonkajšieho alebo vnútorného

ohrozenia. Ak porovnáme stav spoločnosti v starých dedičných monarchiách, ešte na začiatku 20. storočia pokrývajúcich celú Európu, s neskorším stavom, zistíme, že politické elity v jednotlivých krajinách atomizovali spoločnosť na proti sebe stojace skupinky, ktoré sa v rámci pluralizmu a slobody prejavu usilovali realizovať svoje politické programy a ideológie, často popierajúce nielen protivníka, ale aj akúkoľvek autoritu, národ, ba aj samotný štát. Keďže spoločenské vedomie sa bráni pred schizoidnými tendenciami, do nás sa postupne z nerozumeľných protichodných predvolebných programov, hesiel a parlamentných šarvátok intuitívne vniesol pocit instability. Ten sa najprv prejavil ako strach a neskôr ako ochota akceptovať taký systém, kde by bola obnovená autorita so zrozumiteľným pritom optimistickým programom a jasne definovanými normami správania.

Tento spoločenský proces zasiahol celú Európu a nebol ničím novým. Intuitívny súhlas más s nastolením autority, stability a poriadku mal v Európe masové podoby v prenasledovaní čarodejníč, v podobe náboženskej a rasovej intolerancie, ale aj v krvavých orgiách, ktoré sa niesli pod heslami „bratstva, rovnosti a slobody“.

Postupný návrat k parlamentným demokraciám v západnej Európe po druhej svetovej vojne (je pozoruhodné, že práve šesť štátov z nich boli kráľovstvá) bol sprevedzaný návratom k tradičným hodnotám kresťanstva (De Gasperi, Schumann, Adenauer) a ku kresťanskému chápaniu slobody a človeka. Východná, stredná a juhovýchodná Európa so svojou prevažne roľníckou a prevažne slovanskou populáciou mala už v tom období dostatok politických elít, ktoré boli schopné viesť masu, ale ich väčšia časť

podľahla lákavým heslám o sociálnej spravodlivosti a mesianskym predstavám o beztriednej spoločnosti. Táto ideológia od polovice 19. storočia ponúkala recept na riešenie spoločenských napätí, ale keď sa v Rusku uplatnila v praxi, prejavila sa ako stav permanentného napätia, rúcajúceho nielen vlastnícke vzťahy, ale v chiliastickej zanietenosti za „spravodlivú spoločnosť“, napáchala neuveriteľné krivdy, nastolila bezprávie a teror proti všetkým. Je až neuveriteľné, že táto obludná prax neodradila sympatizantov komunistickej ideológie vo svete, ba práve naopak zachovala si u nich naďalej príťažlivosť do tej miery, že vo veľkej časti Európy pomáhali nastoliť deštruktívny totalitný režim. Zreteľne sa tu opäť prejavilo intuitívne správanie más, ktoré vo väčšine krajín východnej a strednej Európy neprejavovali nijakú radosť z príchodu červenoarmejcov a navyše vidiac hromadné odvliekanie ľudí na nútené práce, vyhánanie z domovov miliónov ľudí s „nesprávnou národnosťou“, zmanipulované retribučné súdnicstvo, takmer zákonite pocítili strach s následnou rezignáciou a potrebou rýchleho nastolenia stability. Akejkolvek.

Týmto spôsobom možno aspoň čiastočne vysvetliť to takmer odovzdané prijatie totality. Aj keby sme uznali, že bola spočiatku maskovaná, je pravdepodobné, že časť elít vedome akceptovala a podstatná časť más intuitívne cítila, že ide o diktatúru s totálnym nárokom na ovládnutie celej spoločnosti a obmedzenie slobody jednotlivca až do najhlbších sfér myslenia a konania. Zdá sa, že v záujme zabezpečenia stability bola spoločnosť ochotná prijať a znášať totalitu. Politický zvrät v 90. rokoch 20. storočia odstránil totalitu. Dosiahli sme však stabilitu?

Peter Mulík
autor je historik

Roky rozhodnutia

Nnižný kútik

Rakúske vydavateľstvo Ares vo svojom informačnom letáku k novému vydaniu knihy Oswalda Spenglera „Roky rozhodnutia“ píše, že spisy tohto filozofa histórie sú opäť predmetom intenzívnej diskusie a uvádza, že táto kniha je čoraz častejšie považovaná za anticipáciu dnešnej krízy v globalizovanom svete.

Kniha vyšla v roku 1933 a mala vo svojej dobe nebyť veľký úspech, vyšla dokonca vo väčšom náklade ako Zánik západu. No Goebbels už v decembri 1933 nariadil zaujať odmietavý postoj k autorovi. Takže keď ho priatelia vyzývali, aby napísal pokračovanie knihy, iba rezignovane odvetil, že nepíše knihy preto, aby ich potom zhabali. Onedlho, v roku 1936, v ústraní zomiera.

Hneď v úvode si môžeme prečítať: „Stojíme možno tesne pred druhou svetovou vojnou s neznámym rozložením mocností, s prostriedkami a cieľmi – vojenskými, hospodárskymi, revolučnými – ktoré sa nedajú predvídať.“ V prvej, najkratšej kapitole „Politický horizont“ poukazuje na nebyťvalé nebezpečenstvá pre Európu a Európanov, ktorých v rámci dobového diskurzu označuje aj ako „bielu rasu“. Kritizuje ľudí s hlavou v oblakoch a ich vysnívané veci ako „internacionalizmus, komunizmus, pacifizmus, „árijské“ obrazy Svätého impéria, Sovietsky zväz či Tretiu ríšu“. Ale poukazuje aj na to, aká smiešna a hlavne škodlivá je kritika kolonializmu. Ako vraví: „Dejiny nie sú sentimentálne a beda tomu, kto ich takto berie!“ „K tomu pristupuje všeobecný strach pred skutočnosťou... Je to duchovná slabosť neskorého človeka vysokej kultúry, ktorý je vo svojich mestách odtrhnutý od sedliactva matky zeme a tým od prirodzeného zážitku osudu, času a smrti.“ „Strach zo skutočnosti je nahradený domýšľavosťou... pretože nič nie je hlúpejšie ako vykorenená mestská inteligencia.“ „Na tejto príčine, na skutočnosti histórie, stroskotá každá ideológia.“ „Vstúpili sme do epochy svetových vojen. Začala sa v 19. storočí, bude trvať toto a pravdepodobne aj budúce storočie. Znamená prechod od sveta štátov 18. storočia k Imperium mundi.“ „Skutočné národy sú idey, aj dnes. Ale nacionalizmus po roku 1789 je poznačený tým, že materinskú reč nahrádza spisovnou rečou veľkých miest, rečou novín a letákov, ktorú sa učí každý. Skutočné národy, tak ako živé telo, však majú bohaté vnútorné členenie a už iba svojou existenciou sú určitým druhom poriadku.“ „Moderný nacionalizmus nahrádza ľud masou.“ „K najväčším príznakom úpadku štátnej zvrchovanosti patrí skutočnosť, že v priebehu 19. storočia prevládol dojem, že hospodárstvo je dôležitejšie

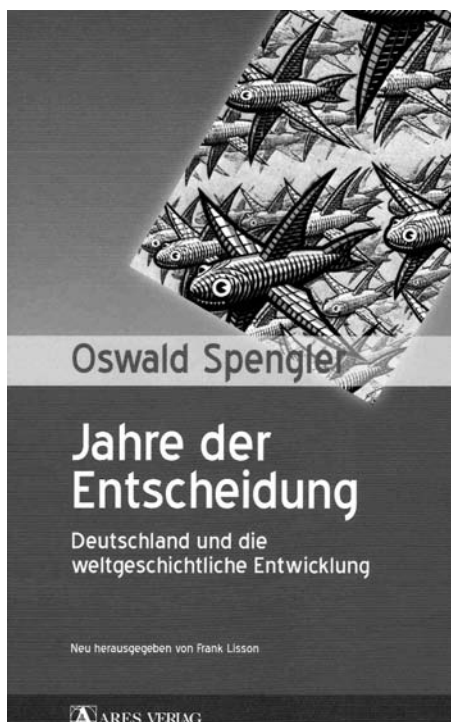
ako politika.“ „Anglicko zbohatlo vojnami a nie tým, že malo dobré účtovníctvo, či špekulantov.“ „Víťazstvo bolševikov historicky znamená niečo úplne iné ako sociálnu či hospodársku politiku. Jednoducho Ázia dobyla Rusko späť.“ Ako píše inde, paradoxne sa to stalo na základe vývozu ideí, ktoré všetky vznikli na Západe. Rovnako píše, že podobnosť USA s bolševickým Ruskom je oveľa väčšia, ako by si človek myslel.

Posledné dve kapitoly sa volajú „Biela svetová revolúcia“ a „Farebná svetová revolúcia“, v ktorých sa hlboko venuje vtedy ešte len vznikajúcim problémom, dnes nazývaným multikulturalizmus, ktoré nám momentálne už hrozia prerásť cez hlavu. Spengler mal pocit, že keď na ne poukáže i na ich korene, že ich pomôže aspoň spomaliť. No zdá sa, že ani on nepredpokladal, koľko samotných Európanov bude raz usilovne a úmyselne(!) pracovať na zničení Európy. „Pre luzu sa vďaka svojej vznešenosti a výške kultúra stala nepriateľom.“ „Nám bolševizmus nehrozí, on nás už ovláda. Jeho rovnosť je zrovnoprávnenie ľudu s luzou, jeho sloboda je oslobodenie od kultúry a jej spoločnosti.“ „Liberalizmus voči demagogickým tendenciám je tá forma, v ktorej chorá spoločnosť pácha samovraždu.“

Veľmi povedomá je nám aj takáto veta: „Moc medzi kňazstvom, voľakedy pevne vedeným, získava svojim proletárskym myslením prevahu nad hodnotnou časťou kléru, ktorá ľudskú dušu považuje za dôležitejšiu ako volebný hlas a metafyzické otázky berie vážnejšie ako hospodárske.“ Infláciu považuje za „účinnú formu bolševizmu, ktorou sú vedúce vrstvy spoločnosti vyvlastnené, ruinované, proletarizované a následkom toho vytesnené z politiky.“ „Prázdne hlavy nevedia opustiť marxistické myslenie minulého storočia. Pod socializmom nerozumejú mravnú životnú formu, ale len hospodársky socializmus, robotnícky socializmus ako masovú ideológiu s materialistickými cieľmi.“ „Pojem proletára vylučuje radosť z práce.“

Do budúcnosti považuje pre Európu za najdôležitejšie a najzložitejšie vzťahy s tretím svetom. A keďže v tom čase vládli v Rusku bolševici, ktorí zaviedli ešte horšie spôsoby ako boli pred zrušením nevoľníctva v roku 1862, aj Rusko považuje za „tretí“ svet, v slovníku tých čias za „farebný“. Nebojí sa používať ani slovo „rasa“, no hovorí, že píše „o rase, ktorú človek má v sebe a nie o rase, ktorej prináleží. To prvé je étos, to druhé – zoológia.“ Pre dnešného čitateľa má kniha ešte jeden pôvab navyše – Spengler píše o všetkom otvorene, tak ako to vidí a ako to bolo v tých časoch ešte obvyklé. Vôbec sa nestará o nejakú „politickú korektnosť.“ Žiaľ, o tom, čo je pravda a ktoré informácie sa dajú do obehu, rozhodujú v súčasnosti mediálne kartely a aj my zažívame „hroznú cenzúru mlčaním, ktorá je o to všemocnejšia, čím menej ju otroká masa čitateľov novín vníma.“

Ján Litecký Šveda

Paradoxy života

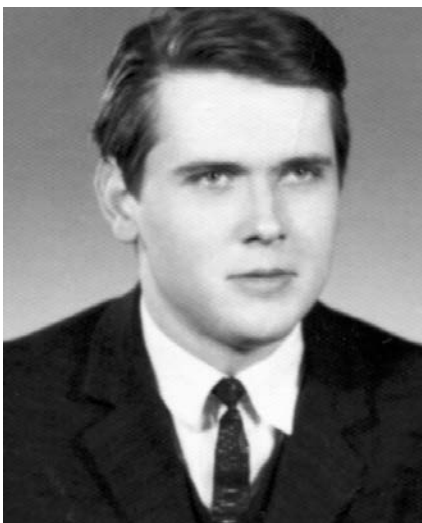
Pokračovanie z 1. strany

Keď soviety potlačili revolúciu kontingentom 200 tisíc vojakov, 2500 tankov naši sa báli, či sa režim nepomsti aj babičke. Na druhej strane matkin brat Pišta báči sa v tom čase vrátil z Jáchymova, kde si odpykával trest za prevádzanie kňazov a rehoľníkov na Západ. Odsúdili ho na 24 rokov, ale jeho matka a moja babička išla za Gottwaldom, ktorý u nej tri roky býval. Poradil mu to práve Imre Nagy. A Gottwald skutočne využil svoju právomoc a zariadil, že mu znížili trest na polovicu.

Ako sa babička stala Slovenkou? Imre Nagy bol predseda maďarským premiérom.

Babka s dedkom mali najskôr tehelňu v Maďarsku, ale neprosperovala, tak kúpili tehelňu v Senci a tam sa aj presťahovali. Dobré sa tam uchytili, ale keď sa dedko vrátil z vojny ťažko ranený a zomrel, babička predala tehelňu a presťahovala sa do Trnavy, kde kúpila veľký dom. Mala aj menšiu robotnícku ubytovňu, v ktorej v rokoch 1932-1935 býval Gottwald. Býval tam aj Barčovský, ktorý padol v Povstaní.

Ako žila vaša rodina po vojne?

Vojtech Ottmar

Foto archív

Nemôžem povedať, žeby sme treli biedu. Keď rodičom znárodnili obchod, ponúkli im možnosť ďalej v ňom pracovať, ale za taký malý plat, že otec radšej išiel robiť do Kovosmaltu zvárača. Touto robotníckou profesiou si zabezpečil pokoj od výčítiek, že bol živnostníkom. Aj slušný príjem. Mali sme veľkú záhradu, o ktorú sa starala mama. Otec narobil chlieviky, takže po materiálnej stránke sme sa nemali zle. Ale s režimom sme sa nikdy nestotožnili. Doteraz nezabudnem, ako mi otec

odmalička zdôrazňoval, že najväčšia nečestnosť v živote človeka je, keď trebárs robotník okradne robotníka a druhá, keď voľakto niekoho udá za politiku.

Vás niečo v tom čase vyrušovalo?

Na základnej škole som mal učiteľku Ovčiarikovú, ktorá delila deti na tie, ktoré chodili na náboženstvo a ostatné. Kto chodil, mal mínus. Samozrejme, že aj ja. A vtíkala nám do hláv nezmysly, na ktoré sa nedá zabudnúť. Hovorila nám napríklad o sovietskom pionierovi, ktorý udal svojho otca a strýka za to, že zakopával obilie, aby ho nemuseli odovzdať štátu a mali čo jesť. A ona sa pýtala celej triedy, že kto by udal svojich rodičov keby vedel, že škodia našej drahej ľudovodemokratickej vlasti. Až do takého extrému zachádzala. Niektorí sa prihlásili, že by udali svojich rodičov, iní nie a ja som bol medzi nimi. Raz si zabudla zápisník v triede a vtedy sme zistili, že si robí záznamy o žiakoch a vedie ich podľa toho, či ich rodičia sú komunisti, ateisti alebo iní nepriatelia štátu. A pripisovala k menám plusy alebo mínusy, podľa toho, ako odpovedali na také nezmyselné otázky, ako bola o sovietskom pionierovi.

To znamená, že vám budovala kádrový profil?

Asi tak. Keď sa rozhodovalo o ďalšom štúdiu, rozhodujúci nebol prospech, ale najmä plusy v zápisníku.

Na čo to stačilo u vás?

Na učňovskú školu vo Figare. Táto učiteľka sa mi stala prototypom socialistického zariadenia. Raz som našepkával spolužiakovi a ona sa opýtala, kto to bol. Nikto sa neprihlásil. Vyzvala nás znova, že nič sa mu nestane. A mal som z toho dvojku z chovania. Otec sa nevedel zmieriť s novým režimom a v tomto duchu ma aj vychovával.

S Pištou báčim ste sa niekedy stretli?

Stretol. Po jedenástich rokoch

Pútavo rozpráva a rád počúva – Vojtech Ottmar v Smoleniciach.

Foto Vlastimil Morávek

Vlani na cintoríne Vrakuňa.

Foto Vlastimil Morávek

v Jáchymove ho pustili a prišiel rovno za mojou mamou. Predo mnou sa nechceli zhovárať, poslali ma von, ale ja som počúval za dverami. Hovoril, že ich pri výsluchoch bili, kopali, ale že to nebolo to najhoršie. Oni mali také metódy, že ich nechali hladovať, potom im dali najesť sa masného presoleného gulášu, a potom im nedali ani kvapku vody. Vyšetrovateľ stál za mrežami s pohárom vody a pýtal sa, kto tam ešte bol, priznaj sa. Keď sa nemal k čomu priznať, tak vodu vylial na zem. Jedna žena z tej skupiny zomrela od smädu. To rozprával mojej mame a otcovi. Mňa zavolať do záhrady. A to si pamätám dodnes. Mali sme krík orgovánu, ktorý práve kvitol. Obdivoval ten kvet, privoniaval k nemu a keď nás mama pozvala na obed, zaprosíkal - Margitka, ešte ma tu chvíľku nechaj, ja som 11 rokov nevidel nijaký kvietok ani som k nijakému neprivoňal. Nemáš predstavu, aký nádherný je pre mňa tento orgován, jeho vôňa.

Ako ste sa vy dostali za mreže?

Vyučil som sa vo Figare. Potom som si urobil maturitu, ale práca vo Figare ma nebavila. Išiel som robiť sprievodcu na železnice. Neskôr som si urobil kurz vlakvedúceho a deväť rokov som si aj odrobil v tejto profesii. Vtedy som veľa čítal, bavilo ma písať. Začal som prispievať do časopisu Železničiar. Písal som také veselé príbehy zo železničarskeho života. Dokonca som vyhral v celoštátnej autorskej súťaži druhú cenu. Môj bratranec robil majstra v Atómovej elektrárni v Jaslovských Bohuni-

ciach a volal ma tam. Išiel som, lebo tam som mal podstatne lepší plat.

Ale to nebol dôvod, prečo vás zaistili?

To nie, ale mal som kamaráta Tibora, ktorý posielal príspevky do Hlasu Ameriky a Rádia Slobodná Európa. A ja som mu opisoval nejaké aféry straníckych funkcionárov.

Napríklad?

Hovoril som mu, že predsedníčka Slovenského zväzu žien Elena Litvajová si chcela pri Kunovskej priehrade za Senicou nad Myjavou postaviť chatu. Došla tam aj so súdruhmi zo Senického okresu no pridelený pozemok sa jej nepáčil. Chcela iný, na ktorom mala stať detská zotavovňa. Jeden člen sprievodu poznamenal, že to by nebolo spravodlivé a ona na to, ako sa voláš súdruh? Všetko stíchlo a chata bola postavená tam, kde chcela. Túto a podobné správy o nečestných aférach našich súdruhov posielal tento kamarát do Slobodnej Európy.

A ako prišli na Vás?

Jednu informáciu poslal po jednom známom závozníkovi do Rakúska. Ten bol taký nečestný, že to odovzdal na ŠtB. Bol zrejme ich spolupracovníkom. Tibora chytili, urobili mu domovú prehliadku, našli aj moje listy, adresy všetkých známych a kamarátov. Urobili z nás protištátnu skupinu. To bolo v roku 1983, keď som už robil v atómke. Prišli po mňa, dovezli domov a celý deň robili domovú prehliadku. Mal som smolu, lebo som športovo strieľal z malorážky a mal som doma aj zbierku starých historických zbraní. Všetko mi zobrali a zatkli ma.

Kde vás vyšetrovali?

V cele predbežného zadržania na ulici Februárového víťazstva v Bratislave, kde som bol štyri dni na samotke. Potom ma previezli do Justičného paláca, kde som bol 8,5 mesiaca zavretý a vypočúvaný. Absolvoval som asi 30 výsluchov, spisy uzavreli, spravili z nás protištátnu skupinu.

Koľko vás bolo v tej skupine?

Pôvodne zatvorili sedem ľudí, odsúdili troch. Tibora Novotného, mňa a Severína Cvečku. Zatvorili aj jedného posunovača a keď sa ho sudca opýtal, či veril Novotnému, povedal, prosím vás, pán sudca, ja som vedel, že Novotný je komunista a kto by dnes komunistom veril? Všetci sa smiali, ale prepustili ho, lebo on s tým naozaj nič nemal.

Prinútili vás k niečomu sa priznať?

Oni sa ma stále pýtali na spoluprácu s Novotným, že som mu dával informácie a že listy, ktoré našli, ma usvedčujú. Že ja som vedel, čo robím, tvrdil mi vyšetrovateľ, penzista podplukovník Bíleš. Šéfom celej tej vyšetrovacej skupiny eštebákov bol kapitán Ladislav Verčík. V obvinení som mal, že som cudzím staniciam Hlasu Ameriky a Rádiu Slobodná Európa podával informácie, ostro zamerané proti základom republiky.

Eva Zelenayová

Dokončenie v budúcom čísle

Ottmarova dcéra žije v Rakúsku. Na snímke s vnučkou Isabellou Falan a jej kamarátmi v škôlke.

Foto archív

Jules Verne neposlúžil ŠtB

Kto si prečíta názov článku iste si v duchu položí otázku: Čo je toto za nezmysel? Aká môže byť súvislosť medzi slávnym francúzskym spisovateľom, ktorý zomrel v roku 1905 a Štátnou bezpečnosťou, s ktorou prišli do kontaktu naši politickí väzni po roku 1948? A nemajú na ňu veru dobré spomienky. Veď to nedáva žiadny zmysel!

V mojom prípade to však dáva priam tragikomickú súvislosť.

Verneovky, ktoré som v mladosti kupoval v antikvariátoch, lebo na nové knihy som nemal dosť peňazí, doteraz uchovávam v mojej knižnici ako vzácny poklad a peknú spomienku na moje mladé časy. Pri troške fantázie som za pomoci ich autora lietal päť týždňov v balóne, s jeho tajomným kapitánom Nemom som sa v jeho ponorke Nautilus ponáral do hĺbín oceánov a na neobývanom ostrove som spolu s mojimi rovesníkmi prežíval nie dva mesiace, ale celé dva roky prázdnin a úžasných dobrodružstiev.

Moja druhá spomienka už nie je taká príjemná a súvisí s mojim pobytom v Justičnom paláci v Bratislave, kde ma ŠtB vyšetrovala za údajné podvracanie republiky.

Každý politický väzeň potvrdí, že vo väzení bol medzi normálnymi väzňami, ktorí si aj v tomto drsnom prostredí zachovali svoju ľudskú dôstojnosť, tajne nasadený aj bezcharakterný človek, ktorý za judášky groš a určité výhody udával vedeniu väznice činy či zábery ostatných spoluväzňov.

Ani Justičný palác nebol v tomto smere výnimkou. Po vynešení rozsudku som bol v cele zatvorený spolu s ďalšími štyrmi väzňami obvinenými z kriminálnych deliktov. Jedným z nich bol muž, obvinený a vyšetrovaný v súvislosti s vykrádaním bytov. Už samotný motív jeho konania naznačuje, že nemohlo ísť o slušného a čestného človeka. Bol to jediný väzeň, ktorý sa ma po mojich návratoch z výsluchov pýtal, čo bolo nové.

Raz v noci po použití WC sa vedľa mňa posadil spoluväzeň, ktorý bol odsúdený za spôsobené manko. Priložil si prst na ústa a potom ukázal na

vykrádača bytov. Naklonil sa k môjmu uchu a zašepkal mi:

- Daj si na neho pozor, lebo je to udávač, ktorý donáša aj na Teba.

Keď som si to varovanie pretriasal v hlave, priznal som si, že sa zrejme zakladá na pravde. Ten bytový zlodej totiž na rozdiel od nás ostatných, nikdy nedostal balík z domu, dokonca ani na Vianoce. Iba väzenský referent z nášho poschodia, ktorého ten zlodej do neba vychvaľoval, mu občas dal vrečko lacných cukríkov, tabak Taras Bulba a cigaretové papieriky.

Raz, keď som sa znovu vrátil z výsluchu na celu, ten zlodej sa ma znovu pýtal, čo bolo nové. Rozhodol som sa riskovať a ledabolo som zahľásil:

- Pýtali sa ma na moje kontakty s rozhlasovou stanicou Slobodná Európa. Ešte šťastie, že mi pri domovej prehliadke v Trnave nenašli lístok s ich tajnou adresou vo Viedni. Mám ju schovanú v jednej z mojich kníh, ktoré napísal francúzsky spisovateľ Jules Verne. Verneoviek mám v knižnici celú spustu.

Očakával som, že ak sa ma pri niektorom z ďalších výsluchov opýta vyšetrovateľ na tú adresu, bude to pre mňa jasný dôkaz, že vykrádač bytov je aj udávač. Ibaže pri ďalších výsluchoch mi nikdy podobnú otázku nepoložili.

Po mojom návrate z väzenia v Bratislave sa ma manželka spýtala, ako súvisia moje verneovky s našou Štátnou bezpečnosťou? Informovala ma, že jedného dňa prišli k nám do bytu príslušníci ŠtB a pýtali sa jej, či by si mohli pozrieť všetky verneovky z mojej knižnice. Z veľkého množstva kníh povyberali práve verneovky a prehľadávali ich stránka po stránke. Keď nič nenašli, svoj pokus znovu zopakovali. Ale keď ani druhý raz nič nenašli, odišli s dlhým nosom.

Čo dodať k spolupráci nečestného udávača a zlodca s našou Štátnou bezpečnosťou? Azda iba tu krásnu múdrosť slovenského príslovia: - Vrana k vrane sadá, rovný rovného si hľadá.

Vojtech Ottmar

Anton Semeš: Nie sme tu odvčera

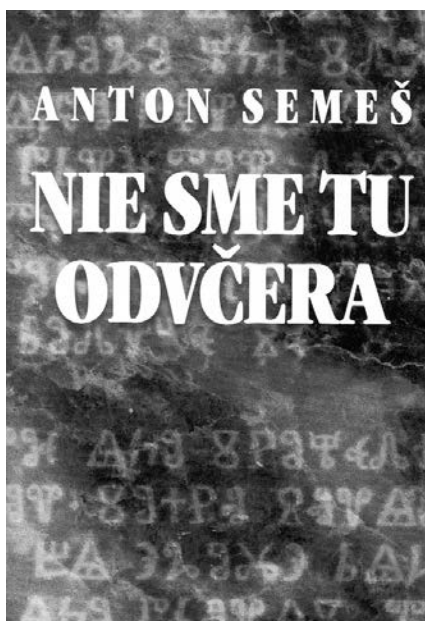
Antona Semeša, autora knižky *Nie sme tu odvčera* politickí väzni dobre poznajú. Ako sám hovorí, dostal 14 rokov „postgraduál“ na Moskovskej univerzite „na uránových rudníkach“ v Jáchymove, kde sa s mnohými zoznámil. Narodil sa 30. januára 1930 v obci Ložín v okrese Michalovce. Je ženatý a má štyroch synov. Neuveriteľne široké vedomosti obsiahol v Katakombálnej cirkvi a je ukážkou človeka, ktorý študuje aby vedel, nie aby zarábal. Azda inštitucionálnych historikov jeho knižka nahnevá, lebo nie je vedeckým dielom, ale vypĺňa tu medzeru, ktorú oficiálni a platení historici dosiaľ nedokázali pre Slovákov vyplniť. Je zmapovanou históriou nášho a európskeho územia od praveku až po rok 1541.

Semeš sa nedrží osvedčených vedeckých línií, ale ani ich neodmieta. Iba poskytuje širší pohľad, ktorý získava od najstarších historikov a z archeologických pamiatok. Dokáže sa na ne pozrieť aj v iných, než zaužívaných súvislostiach. A nejde iba o fantáziu autora, ale o doložené a dosiaľ nevyhodnotené historické dokumenty, ktoré sú základom jeho publikácie.

V Semešovej knižke oživa územie našich predkov historickými udalosťami. Dozvedáme sa, aké čulé vzťahy existovali medzi Rómom, Kvádmi i Markomanmi, obývajúcimi dnešné územie Slovenska. „Od roku 81 začali Rimania spevňovať hranicu od Viedne po Aquincum (Budín). Prešli aj na náš ľavý breh a vybudovali tu predsunuté pevnosti na cestách, kade prenikali naše kmene do Panónie. (...) Ide o Kelemanciu (Lžu), Stupavu, Devín, Bratislavu, Pác pri Cíferi a Milanovce. Archeológovia predpokladajú aj ďalšie lokality zasypané pod zemou. (...) Romanizácia a civilizácia robili v barbariku divy.“

Autor cituje rímskeho spisovateľa Tacitusa, ktorý vo svojom diele *Germánia* uvádza, že „kmene na strednom Dunaji už nemenujú barbarmi, ale nazývajú ich Germánmi, čiže blízkymi akoby „pobratinmi“. Ide

zásadne o slovenské kmene, lebo Tacitus jasne hovorí o rozlohe Germánie: „Je to obrovský priestor medzi ústím Rýna a riekou Labe zo západu a z juhu je hranicou Dunaj a na východe je to Visla. O 30 rokov to isté tvrdí Ptolemaios vo svojom diele *Veľká Germánia*. A v nej bolo vyše 54 slovanských kmeňov. (...) Názov vtedajšej Germánie nemá nijaký súvis so starými Teutóncami – dnešnými Nemcami.“

Zaujímavou je kapitola o šírení kresťanstva. Semeš píše: „Peter prišiel do Ríma ako hlava Cirkvi. Pavol zas úspešne evanjelizoval pohanov. V Antiochii sa zrodil aj termín na nové náboženstvo: kresťan, kresťanstvo. (...) Zachovala sa nám legenda o tom, že svätý Pavol chodil medzi Slovanmi na Balkáne a nad Dunajom. (...) V Sirmiu pod Drávou ako v provinčnom meste založil biskupstvo a ustanovil tam za biskupa jedného zo 72 učeníkov Pána – biskupa Andronika.“ A ďalej konštatuje že keď sa sv. Peter usadil v Ríme, „vysielal misionárov tam, kde sa vyskytla potreba upevniť vznikajúce cirkevné obce. Máme záznam, že za Dunaj k našim poslal misionára Syra a Juventia, že kázali evanjelium za nášho kráľa Vannia...“

Semeš sa dôkladne venuje Rímskej ríši a kontaktom našich predkov

s ňou. Vzťahy boli samozrejme napäté, lebo išlo o dobyvateľov a brániace sa obyvateľstvo, ktoré sa z času na čas tiež menilo na dobyvateľa. Neraz boli naši predkovia vo vojne s Rimanmi úspešní. Semeš píše: „Pre slovenskú históriu je dôležitý údaj, ktorý udáva Tacitus, že tieto kmene sa zjednocovali, a preto sa strácajú kmeňové názvy. Je zaujímavé, že sa to stáva už v 2. storočí, keď jednota bola potrebná kvôli bojom s Rimanmi a jednotným výcvikom domáceho vojska. A najkrajšie nám to zaznamenal Klaudios Ptolemaios, keď naše kmene už uvádza pod jednotným menom: *Souvenoi* (Sloveni). To je zápis nášho národa do európskej (rímskej) matriky. Môžu nám to všetky národy okolo nás len závidieť. Ďalší takýto zápis, ale vo východnom cisárstve, je z 9. storočia, keď poslovia z Moravy pred cisárom Michalom III. predniesli prosebnú reč o vyslanie biskupa a učiteľa na obidve Moravy: ‘My Slované, prosta čad’...’ (My, Slované, sme jednoduchí ľudia).“

Semeš sa svojším spôsobom prebija cez stáročia našej histórie. Podáva ich živo, zrozumiteľne z pohľadu človeka erudovaného, ale aj citlivého k svojmu národu a jeho mentalite. Na záver knižky píše: „V roku 1492 Španieli vyhnaní mohamedánov naspäť do Afriky a zakrátko sa Európa dala na výboj mimo Európu. Tento prelom dodal Európanom novú dynamiku. Roku 1520 Španieli obsadili Aztécku ríšu a Mexiko a Rusi prekročili Ural a dali sa smerom k Tichému oceánu. Naša európska civilizácia sa začínala vydávať na nové cesty sekularizmu.“ Posledná veta Semešovej knižky znie: „Turci roku 1541 obsadili Budín a zriadili Budínsky turecký pašalík. Tu končí naša prastará história.“

Objavne spracovaná história Slovenska je pútavým čítaním, ktoré by sa malo stať povinnou čítankou detí v školách. Nie preto, aby v nich vzbudila chorý nacionalizmus, ale preto, aby sa naši v dejinách Európy.

Eva Zelenayová

STALO SA

■ **2. novembra 1938** v zámku Belvedere vo Viedni sa zišli zahraniční ministri Nemeckej ríše a Talianskeho kráľovstva Joachim von Ribbentrop a Galeazzo Ciano a podpísali dohodu, ktorou „riešili“ maďarsko-slovenský spor o pohraničné územia. Senec, Galanta, Nové Zámky, Levice, Komárno, Lučenec, Rimavská Sobota, Rožňava a Košice s okolím sa dostali pod zvrchovanosť Maďarska. Ich slovenskí obyvatelia boli vystavení diskriminácii, odnárodňovaniu, ba v niektorých prípadoch aj brutálnemu prenasledovaniu.

■ **6. novembra 1887** odviezli zo Žiliny ďalších 192 katolíckych slovenských detí proti vôli ich rodičov na Dolnú zem, aby sa z nich stali Maďari a kalvíni. Aj v nasledujúcom roku ešte odviezli 86 detí, medzi nimi aj 12- až 15-ročné dievčatá.

■ **15. novembra 1948** zákonom č. 248/1948 boli zriadené tábory nútených prác (TNP) pre triednych nepriateľov a nepriateľov ľudovodemokratického štátneho zriadenia. Za takýchto – podľa vnútorných smerníc pre komisie Krajských národných výborov – mohli sa pokladať občania, ktorí neplnili kontingent predpísaných dodávok, ktorí neboli členmi Zväzu československej mládeže, ktorí nenavštevovali sovietske filmy, nevyvesovali počas osláv zástavy a pod.

■ **16. novembra 1989** v podvečer sa na Mierovom nám. v Bratislave zišlo 200-300 vysokoškolákov, ktorí verejne vystúpili za slobodu slova, demokraciu a reformu vysokého školstva. Kým

študenti dospelievali študentskú a štátnu hymnu objavilo sa okolo 20 príslušníkov ZNB a šesť áut. Študenti sa pochytili za ruky a cestou na Hviezdoslavov nám. skandovali heslá: Slobodu slova!, Nechceme reaktor!, Chceme vidieť reformy!, Chceme školy pre všetkých!, Demokraciu, demokraciu!...

■ **17. novembra 1989** komunistická polícia brutálne zasiahla proti demonštrujúcim študentom v Prahe. Študenti v celej ČSSR začali štrajkovať a organizovať ľudové zhromaždenia na námestiach.

■ **19. novembra 1989** sa v Bratislave organizovalo hnutie Verejnosť proti násiliu (VPN), ktoré sa čoskoro stalo partnerom vlády.

■ **20. novembra 1953** oznámili uväzneným členom Katolíckej akcie, že 168 z nich udelil Zbor povereníkov amnestiu.

■ **20. novembra 1959** vo väzení v Brene umrel posledný ministerský predseda vlády SR Dr. Štefan Tiso (1897 – 1959). Jeho smrť oznámili manželke asi až mesiac po tom, čo „byl spopolnen a popel rozptýlen“.

■ **20. novembra 1959** počas päťdesiatych rokov bolo na Slovensku pre náboženskú činnosť odsúdených 302 katolíckych kňazov, z nich 2 na doživotie a ostatní spolu na 1135 rokov a 4 mesiace väzenia. Laickí náboženskí aktivisti v tom období boli odsúdení na 445 rokov a 7 mesiacov väzenia.

■ **25. novembra 1992** schválilo Federálne zhromaždenie ČSFR ústavný zákon o zániku Českej a Slovenskej

federatívnej republiky uplynutím dňa 31. decembra 1992. Zákon vyhlásil za nástupnícke štáty ČSFR Českú republiku a Slovenskú republiku. Obidvom nástupníckym štátom tento ústavný zákon zakazoval používať štátne symboly Českej a Slovenskej federatívnej republiky.

■ **25. novembra 1989** sa v Bratislave na námestí SNP zišlo okolo 70 000 občanov, ktorí žiadali zrušenie vedúcej úlohy KSČ a jej mocenského monopolu.

■ **29. novembra 1969** rozhodla Generálna prokuratúra v Prahe, že zákroky voči reholiam v roku 1950 nemali zákonný podklad, a preto nejestvuje príčina zabráňovať rádom a rehoľným spoločnostiam, aby vykonávali činnosť ako pred rokom 1950. Tá istá Generálna prokuratúra však počas „normalizácie“ v nasledujúcom roku tento svoj výnos odvolala.

■ **30. novembra 1989** pod tlakom verejnosti parlament v Prahe zrušil článok 4 Ústavy ČSSR o vedúcej úlohe KSČ v štáte a v spoločnosti. Zrušil aj článok 16, ktorý uzakoňoval marxizmus-leninizmus ako základný princíp výchovy a vzdelávania.

■ **V novembri 1948** odišli zo Slovenska do Viedne niekoľkí členovia Slovenskej tajnej ochrany, ktorí sa dohodli založiť hnutie nenásilnej spoločenskej sebaobrany proti bolševizmu a proti šíriacemu sa strachu z jeho teroru. Tak vznikla myšlienka Bielej légie. Jej zakladateľmi boli Albert Púčik, Jozef Vicen, Anton Tunega a Dr. Jozef Mikula.

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Naša organizácia dlhodobo zápasí s neštandardnou situáciou, keď pripravuje plány svojej činnosti bez krytia finančnými prostriedkami. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciame na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme stratili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdú podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok na číslo účtu: **4000128109/3100, špecifický symbol: 1212**, alebo sa kontaktujú na tel. číslach 0905 737 790 a 0902 199 429. Darcom úprimne ďakujeme.

Vedenie PV ZPKO a časopisu Svedectvo

Trochu humoru

Rozprávajú sa väzni v gulagu:

- **Vy ste tu prečo?**
- **Bol som za Ivana Ivanoviča.**
- **A vy?**
- **Ja som bol proti Ivanovi Ivanovičovi.**
- **A vy?**
- **Ja som Ivan Ivanovič.**

PRIPOMÍNAME SI

V novembri si pripomíname životné jubileá týchto našich členov a priaznivcov. Spomínáme aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

45 rokov

Michalcová Jozefa, Ing., Žilina
4.11.1969

50 rokov

Kráľová Cecília, Lastomír 22.11.1964

75 rokov

Meleková Mária, Námestovo
28.11.1939

Sarvaš František, Piešťany 6.11.1939

80 rokov

Gregorová Veronika, Čadca
19.11.1934

81 rokov

Javorská Anna, Banská Bystrica
28.11.1933

83 rokov

Pribiš Karol, Borský Sv. Jur
14.11.1931

84 rokov

Olerínyová Oľga, Dolný Kubín
1.11.1930

85 rokov

Neštrák Felix, Sereď 19.11.1929

Burian Viliam, Nitra-Krškany
27.11.1929

86 rokov

Filová Paulína, Banská Bystrica
3.11.1928

Brichta Ján, Ing., Bratislava
8.11.1928

Patka Ján, Sekule 17.11.1928

87 rokov

Hlubíková Františka, Bratislava
6.11.1927

88 rokov

Stančík Jozef, Banská Bystrica
8.11.1926

89 rokov

Novodvorský Imrich, Prievidza
6.11.1925

Homolová Mária, Topoľčianky
22.11.1925

Mesárošová Veronika, Trnava Hora
25.11.1925

Škrabák Jozef, Trnava 28.11.1925

90 rokov

Gášpar Ján, Banská Bystrica
16.11.1924

101 rokov

Korecová Mária, Nitra 14.11.1913

Jubilantom srdečne blahoželáme.

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 65 rokov zomrela po ťažkej chorobe **Helena SMEJ-KALOVÁ**. Členovia regionálnej organizácie PV ZPKO v Nitre sa s nebohou rozlúčili 3. októbra 2014 na Cyrilometodejskom cintoríne v Nitre.

† Vo veku 76 rokov, 4. októbra 2014, zomrel bývalý podpredseda Regionálnej pobočky PV ZPKO v Pezinku **Ing. Ľudovít BAUER**. Posledná rozlúčka sa konala 10. októbra 2014 na mestskom cintoríne v Pezinku.

V čísle 10/2014 časopisu Svedectvo sme blahoželali k životnému jubileu 85 rokov **Piusovi KLÚČOV-SKÉMU**, členovi Regionálnej pobočky PV ZPKO v Trenčíne. Žiaľ, tohto životného jubilea sa už nedožil. Zomrel 1. septembra 2014.

Pozostalým prejavujeme úprimnú sústrasť.

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Korecová Mária, Nitra 46 EUR
Regionálna pobočka PV ZPKO
Levoča 50 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie.

Z NAŠEJ HISTÓRIE

❖ **1. novembra 1587** v Uhorsku a na Slovensku začal platiť gregoriánsky kalendár. Zaostávanie za slnečným rokom v dôsledku používania juliánskeho kalendára sa odstránilo osobitným zákonom tak, že po 21. októbri nasledoval hneď prvý november.

❖ **1. novembra 1829** zásluhou Gašpara Fejérpatakyho Belopotockého bola v Liptovskom sv. Mikuláši otvorená vôbec prvá verejná slovenská knižnica.

❖ **2. novembra 1944** na trati Jablonica-Brezová pod Bradlom „partizáni“ vyhodili do vzduchu osobný vlak, v ktorom zahynulo osem civilných osôb a mnoho ľudí utrpelo vážne poranenia.

❖ **3. novembra 1622** početná zbojnícka tlupa prepadla mestečko Lučenec. Lupiči vyrabovali všetky domy a zabili najmenej 130 obyvateľov.

❖ **4. novembra 1918** Národný výbor v Prahe bez konzultácie so SNR vymenoval dočasnú slovenskú vládu na čele s Vavrom Šrobárom.

❖ **5. novembra 1935** bol Milan Hodža vymenovaný za ministerského predsedu Československa. Bol to prvý Slovák na čele československej vlády. Pražskí politici ráтали s tým, že sa tak podarí otupiť autonomistické snahy Slovákov.

❖ **7. novembra 1918** bola nariadená všeobecná demobilizácia rakúsko-uhorských armád, čo znamenalo, že asi 350-tisíc slovenských vojakov sa mohlo vrátiť do svojich domovov.

❖ **8. novembra 1918** v Modrovke neďaleko Piešťan zastrelili židovskí gardisti z Piešťan 6 ľudí a niekoľkých ďalších zranili.

Nezabudli ste?

SVEDECTVO

Vážení čitatelia Svedectva, blíží sa koniec roka a s ním aj bilancovanie. Vieme, že väčšina z Vás patrí medzi tých skôr narodených a nikde sa neponáhľa. Ale je najvyšší čas zaplatiť predplatné za náš časopis na tento rok. Veríme, že naša výzva osloví tých, čo tak dosiaľ neurobili a nezostanú našimi dlžníkmi v tejto neľahkej dobe. Ďakujeme.

PV ZPKO

Redakcia

- 4 -

3/ obv. Vojtech Ottmar

a/ z nepriateľstva k spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky od r. 1981 do svojho zadržania do 19.10.1983, na rôznych miestach na území ČSSR, v spojení s cudzou mocou a cudzím činiteľom, vykonával podvratnú činnosť proti spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky tým spôsobom, že zhromažďoval rôzne informácie z okolia svojho bydliska a pracoviska ~~stre~~ zamerané proti štátnemu a spoločenskému zriadeniu ČSSR, pričom tak konal za účelom ich odoslania k zverejneniu v kapitalistickom zahraničí v rozhlasových štvavých vysielачoch Hlas Ameriky a Slobodná Európa,

b/ od roku 1964 postupne až do 19.10.1983 vo svojom byte v Trnave Guskova ul. č.29, bez povolenia hromadil a prechovával najmenej 6 pištolí rôzneho druhu a ráže, najmenej 145 rôznych druhov nábojov, ako aj rôzne komponenty výbušnín,

4/ obv. Dušan Ralbovský

v letných mesiacoch r. 1983 na svojom byte v Skalici, ul. SNP č. 27 okr. Senica, z nepriateľstva proti spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky vykonával podvratnú činnosť v spojení s cudzou mocou a cudzím činiteľom tým, že obv. Tiborovi Novotnému prisľúbil ukryť cudzieho štátneho príslušníka - emisára cudzieho činiteľa a ďalej prisľúbil u neho ukryť finančné prostriedky a písacie stroje, určené na podvratnú činnosť na území ČSSR,

t e d a

obv. Tibor Novotný

v bode 1 a/ - z nepriateľstva k socialistickému spoločenskému a štátnemu zriadeniu republiky vykonával podvratnú činnosť proti jej spoločenskému a štátnemu zriadeniu a jej medzinárod-